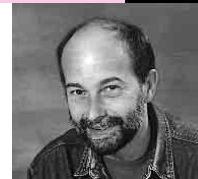

EERSTE LAUREAAT

De Heer Jean-Marie Plenus, leerkracht aan l'Ecole d'Enseignement Spécial de la Communauté française te Seraing.

Realisatie en gebruik van marionetten om te leren : zich uitdrukken, luisteren, samenwerken, slagen...

De marionet wordt al meerdere jaren als een pedagogisch speelgoed gebruikt. De kinderen van het bijzonder onderwijs hebben nog meer dan andere kinderen behoefte aan het concrete en aan actie om te leren.

Het is allemaal begonnen toen een zwaar gehandicapt kind met zijn medeleerlingen een marionettenschouwspel had bijgewoond dat op school gegeven werd en daarna de wens uitte om deze zelf te maken. Zijn project werd aangenomen en de klas maakte stoffenmarionetten (van het koustype). Toen kwam de verrassing : een autistisch kind, dat steeds in zichzelf gekeerd was, liet zijn marionet spreken en noemde die "Anna". Anna begroette alle kinderen bij hun voornaam, drukte zich eerst met een matte stem uit, maar deze kreeg daarna haar volle kracht. Dankzij Anna kwam er een communicatie tot stand tussen de leerling en zijn medeleerlingen, een communicatie met woorden, met gebaren... maar ook met geweld.

Dit toeval bracht de leerkrachten op het idee de marionetten als leermiddel te gebruiken dankzij een constante samenwerking tussen de leerkracht "handwerk", de titularis en de leden het paramedisch personeel.

Volgens het niveau van de leerlingen wordt er een aangepast verhaal gebruikt. Een scenario wordt gecreëerd, dialogen worden opgesteld en er wordt gewerkt aan de verbetering van de mondelinge en schriftelijke expressie.

Bij het maken van de marionetten wordt er gerekend, gemeten, geteld en vergeleken. Er wordt met diverse materialen gewerkt. Esthetische en nuttige voorwerpen worden gemaakt die leven en die een ziel hebben.

Sommige kinderen die ernstige moeilijkheden hebben om zich verbaal uit te drukken, vertalen hun gevoelens, hun angsten... via de personages die ze creëren. Ze kunnen concreet met muziek werken, en muziek maken om een geluidsachtergrond te produceren... Ze leren enorm veel in alle disciplines. Het belangrijkste echter is dat ze samenwerken aan de realisatie van een gemeenschappelijk doel : confectie, manipulatie, het werken met klanken, verlichting, de samenstelling van programma's en het opstellen van uitnodigingen... Deze leerlingen, die door hun handicap vaak gefaald hebben, zijn erg trots als ze erin slagen een moeilijk en veel-eisend werk te voltooien... een werk van grote mensen !

De afgelopen jaren werden al talrijke projecten in de school tot een goed einde gebracht. We halen er enkele van aan.

Inrichting van een vijver in het kader van een project van het WWF.

De leerlingen van een eerste klas hebben tijdens het schooljaar 1997/1998 een vijver aangelegd in de omgeving van de school. In het kader van dit project hebben ze een marionettenshowspel gecreëerd om hun medeleerlingen te sensibiliseren voor de noodzaak de natuur en het milieu te respecteren. De klassen van de naburige school voor normaal onderwijs volgden de evolutie van het project met veel belangstelling.

Het bijzonder onderwijs lokte eindelijk positieve stappen en reacties uit in het gewoon onderwijs. De leerlingen van het bijzonder onderwijs werden zo de dragers van kennis ; ze verlieten de situatie van opeenvolgende mislukkingen, kregen meer achting, zowel in de ogen van de anderen als voor zichzelf en startten aan een procedure van welslagen.

Dit showspel met grote, gemanipuleerde marionetten werd ook voorgesteld aan een groep leerkrachten van verschillende Europese landen.

Let op voor Elvira !

Het jaar daarna creëerde een tweede klas (van kinderen met autistische neigingen) een volledig showspel met marionetten van het marottentype. De leerlingen ontdekten de noodzaak om te leren lezen en om verbaal met de anderen te communiceren. Daarbij werd een verrassende vooruitgang vastgesteld. Eén van de kinderen heeft zich tot slot in de groep geïntegreerd, een ander kind stotterde niet langer ... het is omdat ze echt geïnteresseerd waren in hun project dat ze zoveel inspanningen deden om te slagen. Deze activiteit heeft tot een andere expressietechniek geleid : het toneel met een scenario dat volledig gerealiseerd werd door de kinderen die daarvoor gebruik hebben gemaakt van geïllustreerde kaarten.

De legende van het "Gat van Ausni"

Een andere klas, voor leerlingen met een moeilijk gedrag, heeft zich erop toegelegd een streekverhaal aan te passen in een marionettenshowspel vol sfeer en leven. Dit verhaal is het enige schoolspektakel dat geselecteerd en overgenomen werd in het programma van het internationaal marionettenfestival "De Lente van de Marionette in het Land van Luik". Het werd aan het Cultureel centrum van Eupen voor een divers publiek voorgesteld, met onder meer professionele marionettenspelers die zeer geïnteresseerd waren in het werk van de kinderen. Dezelfde klas bereidt dit jaar een toneelvoorstelling voor:

De laureaat, leerkracht voor handwerk, speelt dankzij zijn specifieke capaciteiten, zijn wil om zijn actie in een globale, educatieve procedure te integreren en zijn bereidwilligheid om samen te werken met zijn collega's en hen te helpen, een essentiële rol in de ontwikkeling van deze actieve pedagogie die kadert in een dynamiek van welslagen waaraan de leerlingen behoefte hebben.

Hij heeft ook meegewerkt aan de opstelling van pedagogische documenten zoals "Hors des sentiers battus, recueil de travaux manuels", "Guignol, Tchanchtès et les autres...plaisirs d'apprendre avec les marionnettes". Hij heeft vrijwillig "Fiches techniques, Marionettes" opgesteld, dat door de Internationale Marionettenvereniging

gepubliceerd werd en in de scholen verdeeld werd. Hij werkt mee aan de organisatie van stages voor uitdrukkingstechnieken in het kader van de doorlopende vorming van de leerkrachten.

Onze methoden hebben ons het bezoek van pedagogen uit diverse Europese landen gegund.

